

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

06 к 20 22 р.

м. Київ

№ 1098

Про завершення проведення I (організаційно-підготовчого) етапу інноваційного освітнього проекту за темою «Організаційно-педагогічні умови створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій» за грудень 2021–вересень 2022 роки

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522 (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167, наказу Міністерства освіти і науки України від 19.03.2022 № 254 реалізується інноваційний освітній проект за темою «Організаційно-педагогічні умови створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій» на базі закладів дошкільної та загальної середньої освіти Одеської області у грудні 2021– грудні 2026 роках.

На підставі висновку науково-методичної комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2022 року (протокол № 14), з урахуванням пункту 1 частини першої статті 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 13.09.2022 № 22.1/10-1240 та з метою продовження експерименту

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити як такі, що додаються:

1) звіт про завершення реалізації I (організаційно-підготовчого) етапу інноваційного освітнього проекту за темою «Організаційно-педагогічні умови створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій» на базі закладів дошкільної та загальної середньої освіти Одеської області за грудень 2021– вересень 2022 роки (далі – Проект);

2) програму реалізації II (концептуально-діагностичного) етапу інноваційного освітнього проекту за темою «Організаційно-педагогічні умови створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій» на базі закладів дошкільної та загальної середньої освіти Одеської області на жовтень 2022 – травень 2023 роки.

2. Науково-методичній комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (далі – Комісія):

1) заслухати у травні 2023 року звіт про завершення реалізації II (концептуально-діагностичного) етапу Проекту (далі – звіт);

2) здійснити експертизу виконання програми реалізації II (концептуально-діагностичного) етапу Проекту (далі – експертиза);

3) звіт та висновок експертизи подати до Міністерства освіти і науки України для прийняття відповідного рішення.

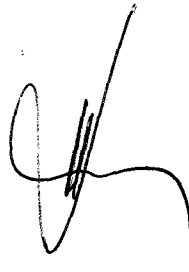
3. Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» (Баженков Є.) надавати організаційну та науково-методичну допомогу закладам дошкільної та загальної середньої освіти Одеської області, які є учасниками реалізації Проекту.

4. Комісії та Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» (Баженков Є.) забезпечити дотримання законодавства усіма суб'єктами інноваційної освітньої діяльності цього Проекту під час його реалізації.

5. Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації разом із відповідним інститутом післядипломної педагогічної освіти сприяти закладам дошкільної та загальної середньої освіти Одеської області, на базі яких реалізується Проект, у забезпеченні необхідних умов для організації та реалізації Проекту.

6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рогову В.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти
і науки України

06 12 2022 № 1098

Звіт

про завершення I (організаційно-підготовчого) етапу
реалізації інноваційного освітнього проєкту
за темою «Організаційно-педагогічні умови створення безпечного та здорового
середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій» на базі
закладів дошкільної та загальної середньої освіти Одеської області
за грудень 2021– вересень 2022 роки

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 16 березня 2022 року №234 на базі закладів дошкільної та загальної середньої освіти міст Чорноморська та Южного Одеської області, реалізується інноваційний освітній проєкт за темою «Організаційно-педагогічні умови створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій».

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність організаційно-педагогічних умов створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій в закладах освіти.

Програмою реалізації інноваційного освітнього проєкту на I (організаційно-підготовчому) етапі визначені завдання, а саме:

проаналізувати нормативно-правові документи з проблеми дослідження;
вивчити стан створення безпечного та здорового середовища в закладах освіти в теорії і практиці;

узагальнити кращі педагогічні практики з проблеми створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій в закладах освіти;

розробити нормативно-правове забезпечення реалізації інноваційного освітнього проєкту (локальні нормативно-правові документи на рівні закладу освіти);

сформувати тимчасові творчі групи педагогів за темою дослідження;

організувати інформаційно-методичне забезпечення реалізації інноваційного освітнього проєкту;

вивчити стан готовності педагогічного колективу до реалізації інноваційного освітнього проєкту;

підбити підсумки I (організаційно-підготовчого) етапу реалізації інноваційного освітнього проєкту.

Протягом звітнього періоду у педагогічних колективах-учасників проєкту було здійснено аналіз науково-методичного забезпечення реалізації інноваційного освітнього проєкту, проведено тематичні педагогічні ради щодо завдань та участі педагогів, батьків, учнів у реалізації експериментального дослідження, проведенні тематичних онлайн-консультацій, методичних семінарів; створено й затверджено творчі групи педагогів відповідно до організації та проведення заходів у рамках реалізації завдань проєкту.

Завдання реалізації проєкту стали основними на засіданнях педагогічних, науково-методичних рад, нарад при директорові, науково-практичних онлайн семінарах-практикумах. Під час проведення заходів колективами закладів освіти було досліджено поняття «інноваційне середовище освітнього закладу», уточнено організаційно-педагогічні умови створення безпечного та здорового середовища, уточнено інформаційно-цифрові технології реалізації проєкту, зокрема:

зміна цільових установок діяльності закладів освіти в роботі з владою і громадою;

організація соціально-педагогічної просвітницької роботи закладу освіти з соціальними інститутами зі створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій;

підготовка педагогів до здійснення діяльності зі створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій;
формування мотивації готовності педагогів до процесу взаємодії.

Аналіз джерел з теорії педагогіки та здоров'язбереження за темою експериментального дослідження засвідчує, що відповідно до викликів часу та потреб особистості у системі освіти йде пошук нових моделей створення та забезпечення безпечного здорового середовища. Реформування освітньої галузі вимагає застосування засобів педагогічного прогнозування, моделювання і проектування освітніх систем із використанням інформаційно-цифрових технологій. Розроблення та реалізація моделей інноваційних закладів освіти можуть стати потужними механізмами визначення і досягнення нової якості освіти в умовах безпечного та здорового середовища.

З метою вивчення готовності педагогічних працівників – учасників проекту до інноваційної діяльності, протягом звітнього періоду були проведені семінари та «круглі столи», предметом особливої уваги колективу школи стали праці вчених, присвячені різним аспектам теорії педагогічної інноватики: І. Беха, С. Гончаренка, І. Гавриш, Н. Бібік, І. Василяшко, С. Клепка, С. Кравець, В. Кременя, Н. Клокар Т. Кристопчук, О. Локшиної, О. Мариновської, О. Овчарук, Л. Паламарчук, О. Патрикєєвої, О. Пометун, О. Савченко; проблемам здоров'язбережувальних знань, умінь і навичок шляхом ознайомлення з матеріалами наукових розвідок за працями вітчизняних учених: О. Антонової, Т. Бережної, Т. Воронцової, С. Кириленко, В. Ляпіної, Ю. Мосейчука, Л. Ніколенко, В. Овчарука, В. Пономаренка, Л. Сущенко та ін.); розвитку здоров'язбережувальної компетентності вчителів приділено увагу дослідників Т. Ізюмської, І. Козак, В. Кузьменка, О. Микитюк, Т. Осадченко, О. Шиян та ін.; теоретичному та практичному висвітленню аспектів діяльності закладів освіти, спрямовані на здоров'я, висвітлено у працях С. Кириленко, В. Оніпко, В. Оржеховської, Ю. Павлової, Н. Поліщук, Л. Сущенко, О. Циганок, О. Шукатки та ін.

Питання, пов'язані з науковим осмисленням дефініції «цифровізація» та похідних від нього сучасних інформаційно-цифрових технологій проаналізовано у наукових доробках сучасних вчених: Д. Белшоу, В. Бикова, Б. Гірша, Г. Крибера, М. Лещенка, Л. Мановича, Р. Мартіна, П. Матюшки, О. Овчарук.

Особливу увагу було приділено обговоренню навчально-методичного забезпечення створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій.

У закладах освіти - учасників проєкту було проведено анкетування, метою якого було визначення рівня психологічної та професійної готовності педагогів до інноваційної експериментальної діяльності; розвитку практичних навичок самоаналізу, самовдосконалення; самореалізації педагогами власних потенційних та творчих можливостей; рівня особистої готовності кожного до інноваційної діяльності через самодіагностику; відпрацювання педагогами ключових моментів в організації професійної інноваційної діяльності за допомогою тренінгових вправ.

За результатами діагностики рівень готовності педагогів до інноваційної діяльності наступний:

25% мають високий рівень готовності до інноваційної діяльності;

45 % педагогів достатній;

20% педагогів мають низьку теоретичну підготовку;

6% педагогів невмотивовані до опанування новими знаннями;

4% педагогів інертні до такого виду діяльності.

За результатами діагностики переважна кількість учителів мають достатній і високий рівні готовності до інноваційної діяльності, чітко усвідомлюють мету й завдання реалізації проєкту та зацікавлені в його проведенні.

Узагальнені дані анкетування педагогів щодо впливу експериментальної роботи на рівень професійної діяльності свідчать, що:

67% - мають бажання зробити свою педагогічну діяльність соціально значимою та будуть нарощувати її потенціал;

60% - мають сподівання, що нові ідеї, нововведення підвищать рівень професійної діяльності та вважають престижністю участь у реалізації проєкту;

81% - сподіваються на інноваційні зміни в закладі освіти у найближчий час;

55% - вважають цінним досвід співпраці з науковцями різних рівнів;

79% - вірять, що значно підніметься рівень науково-методичного забезпечення в школі.

Відповідно до Програми реалізації проєкту розроблено нормативно-правове забезпечення експериментальної діяльності, зокрема, локальні нормативно-правові документи «Положення творчу групу педагогів». Внесено зміни до структурних підрозділів, які регламентують діяльність педагогічних об'єднань за напрямками реалізації проєкту.

У процесі організаційно-підготовчого етапу експерименту проведено відповідні заходи з педагогічними та батьківськими колективами шкіл:

педагогічну раду на тему: «Діяльність закладу освіти в умовах експерименту» (листопад 2021 року) – з метою обговорення концептуальних засад та програми реалізації проєкту;

засідання науково-методичних рад - учасників проєкту (лютий 2022 року) щодо забезпечення організаційно-педагогічних умов із реалізації завдань I етапу експериментального дослідження;

інструктивно-методичні наради адміністрації за участю членів ради школи, де обговорено проблематику дослідження, питання практичної реалізації ідей співробітництва та партнерства зі створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій, акцентуючи увагу на матеріалах сучасної державної політики в галузі освіти визначено в Законах України «Про освіту» (2017 р.), «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.), «Про внесення змін до деяких законів України щодо впорядкування окремих питань організації та діяльності органів місцевого самоврядування і районних державних адміністрацій» (2020 р.), Указах Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (від 30 вересня 2019 р. № 722), «Про невідкладні заходи щодо покращення здоров'я дітей» (від 7 грудня

2019 р. № 834), «Про Національну стратегію розбудови здорового і безпечного середовища у Новій українській школі» (від 25 травня 2020 р. № 125).

Завдання реалізації проєкту стали основними на засіданнях педагогічних, науково-методичних рад, нарад при директорові, науково-практичних семінарах-практикумах. Під час проведення заходів колективами закладів освіти було досліджено поняття «інноваційне цифрове середовище освітнього закладу», «створення безпечного та здорового середовища закладу освіти із використанням інформаційно-цифрових технологій», акцентована увага на рекомендаціях МОН України щодо створення безпечного цифрового освітнього середовища, формування цифрової грамотності всіх учасників освітнього процесу.

Кожен педагогічний колектив опрацював наукові джерела, в яких з теоретичного боку та практичного висвітлюються аспекти діяльності закладів освіти, з метою з'ясування теоретичних засад розвитку здорового інформаційно-цифрового освітнього середовища закладу загальної середньої освіти.

В умовах проведення I етапу реалізації в травні 2022 року педагогічними колективами були внесені корективи до локальних документів, освітньої програми. У Стратегічному плані розвитку закладу передбачено реалізацію проєкту, здійснення інноваційної діяльності, доповнено структуру методичної роботи. Класними керівниками закладу впродовж реалізації I (організаційно-підготовчого) етапу експерименту розроблено та апробовано цільові заходи для учнівського та батьківського колективів. З вересня 2022 року до планів виховної роботи внесені заходи щодо впровадження інноваційної діяльності: виховні години; індивідуальні бесіди з учнями.

Участь в реалізації проєкту спонукала учнівське самоврядування до створення додаткового центру «Безпека», діяльність якого направлена на розробку власних шкільних правил: використання інтернет-ресурсів винятково з навчальною метою; заборона відвідування сайтів, які містять «недоречну» інформацію; уникнення відкриття файлів, листів, які надходять з невідомих джерел; використання інформації, яка має посилання на джерело; заборона зберігати та поширювати інформацію про персональні дані; заборона поширення

образливої інформації. Також Центр обговорив питання, де і коли можна користуватися мобільними пристроями; правила реагування на інциденти, що пов'язані з безпекою дітей в цифровому середовищі (булінг, кібербулінг, онлайнрепутація, правила проведення відеоконференцій, правила комунікації в месенджерах).

Метою Центру також є сприяння проведенню різноманітних заходів щодо подолання проявів булінгу в освітньому середовищі та розкриття поняття «безпечне цифрове середовище».

Набуття цифрових компетентностей, володіння новітніми технологіями – це пріоритетні завдання сучасного суспільства, адже цифровізація увійшла в життя кожного, сучасні цифрові технології використовуються в роботі та навчанні, в професійному та особистісному розвитку.

На першому етапі експериментальної роботи важливим напрямом було навчання педагогічних працівників:

- 74 педагогічні працівники Авторської школи М.П.Гузика пройшли тестування Цифрограм та показали середні та високі результати;
- 56 педагогічних працівників підвищили свою кваліфікацію на курсах «Цифрові інструменти GOOGLE для освіти»;
- заступники директорів пройшли курси підвищення кваліфікації з теми «Самооцінювання закладів загальної середньої освіти: безпечне внутрішнє середовище».

Освіта не може залишатися осторонь, і важливим питанням є цифрова грамотність учителів, які повинні завжди бути на крок попереду учнів, адже виховання й розвиток майбутнього кваліфікованого спеціаліста закладається саме в закладі освіти.

На першому етапі роботи над проектом були визначені два аспекти цифрової безпеки:

- освітнє середовище – безпечна мережа інтернету, політика школи з онлайн безпеки, діяльність адміністрації в умовах експериментальної діяльності;

Особливо це важливо зараз, коли навчання відбувається в дистанційному режимі і діти набагато частіше використовують інтернет для навчання. Безпека в інтернеті повинна бути наскрізною, адже в освітньому процесі учителі постійно звертаються до різних інтернет ресурсів та використовують їх під час навчання.

На I етапі роботи над проектом визначено види небезпек: зміст, поведінка (шахрайство), небезпечні контакти (спілкування через месенджери, файл обмінники, чати); обговорено політику закладу щодо безпечного користування мережею, а саме: наявність контент-фільтру; наявність антивірусних програм та їх оновлення; користування інтернет-ресурсами під час навчального процесу під наглядом вчителя; моніторинг шкільних ресурсів на предмет розміщення на них несанкціонованої інформації; забезпечення педагогів та учнів навчанням щодо безпечного користування мережею; збереження персональних даних учасників освітнього процесу; наскрізна інформаційно-цифрова компетентність.

В освітніх закладах громади заплановано ряд заходів, які включено у річний план шкіл, плани роботи практичних психологів, соціальних педагогів, педагогів - організаторів, методичних об'єднань учителів. Ряд заходів передбачено у проєктах, які включено до Стратегії розвитку закладів освіти м.Южного:

- «КЗЗСО №1-безпечне середовище»,
- «Навчально-виховний комплекс ім.В.Чорновола–територія безпечного цифрового середовища».
- На базі ЗОШ№2 із початком нового навчального року розширено мережу гуртків з цього напрямку

Протягом звітнього етапу відповідно до завдань програми в усіх закладах освіти громади проведено діагностику рівня готовності педагогів до роботи в реалізації проєкту. Вивчався стан готовності не лише педколективів, а й технічні можливості закладів, стан безпечності. Проведено обговорення питання «Технічні особливості побудови захисту цифрового середовища закладу освіти».

Визначені основні найпростіші групи, в яких використовується доступ до інтернету (ПК, локальна інтернет-мережа закладу, Wi-Fi зони)

Для ПК - Антивірусні програми, програми блокування реклами (веб-магазин chrome), фільтри небажаного контенту (WebFilterofChrome), альтернативна пошукова система DukDukGo.

Для локальної мережі та Wi-Fi зон – міжмережевий екран (програмні засоби, апаратні засоби).

08 лютого 2022 року підписано договори №08022022-г-2 та №08022022 –г-3 з ТОВ «СІМПЛІ» про налагодження використання програмно-апаратного комплексу автоматичного контролю відвідування та обліку навчального часу в закладі освіти, про встановлення та монтування охоронного комплексу «OKSimpliSchool». Проведена робота з батьківською громадськістю щодо створення системи безпеки, введення електронних журналів та щоденників. Участь у проєкті «Simpli.school» передбачає комплексне вирішення цілої низки проблем закладу освіти та дозволяє в епоху технічного прогресу та інформаційних технологій ефективно використовувати навчальний час. Поки що ця робота припинена.

Педагогічними колективами-учасниками проєкту реалізовані завдання I організаційно-підготовчого етапу експерименту та визначено передумови II (концептуально-діагностичний) етапу (травень 2022 – травень 2023):

На II (концептуально-діагностичному) етапі передбачено виконання наступних завдань:

розробити концепцію створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій в закладах освіти;

обґрунтувати структурно-функціональну модель безпечного та здорового середовища в закладах освіти;

створити систему підготовки суб'єктів освітнього процесу до безпечного використання інформаційно-цифрових технологій, зокрема, програмне та навчально-методичне забезпечення для проведення тренінгів, майстер-класів тощо;

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України

16 12 22 № *1098*

Програма

II (концептуально-діагностичного) етапу реалізації інноваційного освітнього проєкту
за темою «Організаційно-педагогічні умови створення безпечного та здорового середовища із використанням
інформаційно-цифрових технологій» на базі закладів дошкільної та загальної середньої освіти Одеської області
на жовтень 2022 – травень 2023 роки

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Очікувані результати
1.	Розробити концепцію створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій в закладах освіти.	Жовтень-грудень 2022 р.	Концепція створення безпечного та здорового середовища із використанням інформаційно-цифрових технологій в закладах освіти.
2.	Розробити структурно-функціональну модель безпечного та здорового середовища в закладах освіти.	Січень-квітень 2023 р.	Опис прогнозованої структурно-функціональної моделі безпечного та здорового середовища в закладах освіти-учасників проєкту на основі врахування пропозицій науковців, батьків.
3.	Розробити систему підготовки суб'єктів освітнього процесу до безпечного використання	Грудень 2022 - лютий 2023 р.	Програми тренінгів, семінарів-практикумів різного спрямування; напрями та зміст взаємодії з батьками; параметри спільної діяльності з

	інформаційно-цифрових технологій, зокрема, програмне та навчально-методичне забезпечення для проведення тренінгів, майстер-класів тощо.		громадськими організаціями; лінії перетину з органами міського самоврядування; комплексний зміст освітнього процесу закладів освіти -учасників проекту
4.	Укласти цільову програму соціального партнерства «Безпека дітей у цифровому середовищі».	Листопад 2022 - лютий 2023 р.	Прогнозована програма соціального партнерства «Безпека дітей у цифровому середовищі». Стратегія змін в організації освітнього процесу та внутрішньої системи забезпечення реалізації завдань проекту.
5.	Розробити зміст, структуру поняття «безпечне та здорове середовища», «безпечне інформаційно-цифрове середовище».	Грудень 2022 - березень 2023 р.	Теоретично обгрунтовані поняття «безпечне та здорове середовища» і «безпечне інформаційно-цифрове середовище».
6.	Теоретично обгрунтувати критерії, показники ефективності створення безпечного та здорового середовища в закладах освіти.	Грудень 2022 - березень 2023 р.	Отримання даних про об'єктивність та валідність застосування критеріїв ефективності створення безпечного та здорового середовища в закладах освіти.
7.	Систематизувати відповідний діагностичний інструментарій.	Лютий 2023 р.	Комплект діагностичних матеріалів.
	Провести діагностування безпечності відкритого та здорового середовища, наявного інформаційно-цифрового середовища в закладах освіти на початку реалізації проекту.	Березень 2023 року.	Аналітична довідка поточних результатів.

